

Diverse angående Pgt. N

Hell, 15.03.94.
Trygve Rønning
7570 Hell.

105894

Hallo Tommy!

Takk for langt brev og mange papirer. Det var litt å studere på her og det har vært åtak av stygg influensa i vår familie, kona og meg. Derfor er det blitt en god del forsinkelse i programmet. Jeg håper det kan bli en bedring igjen i korrespondansen. Jeg ser du har mange jern i ilden. Det siste var din etterlysning i "Der Freiwillige". Jeg har tenkt en del på U.stf. Lund. Etter som han var med i kampene mot partisanene ved Gen. Stol og ikke hørte til hverken 9. eller 11. komp. så kunne han vel kanskje ha vært fra artilleriet som VB. I disse kampene ved Gen. Stol var et batteri 15 cm haubitsere fra divisjonsartilleriet innsatt. Om tunge våpen fra 12. komp. var med, vet jeg ikke. Han kunne i så fall ha vært VB fra 12.komp. ette er da bare gjetninger fra min side.

Takk for returnerte bilder. Jeg får ta dem med nedover til Flensburg så Karl Kutsch får dem tilbake. Hvis det er spesielle ting jeg skal finne fram i under dette oppholdet så send meg en liste, så skal jeg prøve å finne fram av dette i samtaler med karene. Jeg treffer vel også Lohmann vil jeg anta. Sist jeg hørte om ham så var han innlagt på sykehus. Men vi får håpe det var forbigående. Jeg har da noen kommentarer til hans brev som kan være av nytte.

Først den unge U.stf. som førte 10. komp. Det kunne være Kåre Brynstad som intil da hadde ført 14. komp. Flak. Han var vel enda ikke 20 år vil jeg anta. 14.komp var ikke tilhørende III.batl. Richard Spørle var fremdeles ved 9. Det er sannsynlig at det jeg trodde at Spørle ble overført til divisjonsstaben omtrent på denne tid. H.stf. Gürz fra 12.komp.tok over 3.btl. og førte den til han falt under kampene ved Baldone 23.-26.09.44.

Bat.adj. Reinhard ble såret samtidig som Lohmann. Hans etternavn er Reinhard og det som er skrevet i margin er "verwundet", d.v.s. at han ble såret som du sikkert forstår. Det var ikke lett å tyde. Lohmanns Kfz-Staffelführer måtte være O.scha. Meisse iflg. Ivar Skarlos korrespondanse med herr Wietrig. Lohmann har vel ikke klart for seg at Martin Gürz først falt 6 mndr. senere. Etter Riga mener jeg at H.stf. Hoffmann tok over III.btl. Han var i alle fall vår btl.kom. ved Priekulen og Richard Spørle førte II.btl. Dette skulle da stemme med dine opplysninger. Jeg vedlegger et bilde av O.scha. Fritz Meisse, her U.sch. Hans adr. er Sudetenstrasse 23, 4937 Lage/Heiden, Tyskland. Han var i Flensburg sist.

Etter min mening var Richard Spørle ved divisjonsstaben i den tia du savner ham.

Jeg husker at vår Spiess, Fritz Harbusch, var veldig begeistret for at han hadde fått ny kompanisjef og at denne var nordmann. Det var da Grønnerød og det kan stemme med tidspunktet med 17.03 44. Like etter dette, en uke eller to så kommer Spiessen til meg en dag og sier hva han skal ha med fram til kompaniet av ammunisjon og våpen og så ser han på meg med et smil og sier: "Og så kan du gjøre klar en pistol så jeg kan skyte deg før du og Willy Haarstad drar på permisjon". Jeg ble stående å glane, for det trodde jeg ikke noe på; men så sa han at innen en uke måtte vi være klare for å reise. Og jeg tror sikkert at det var Grønnerød som skrev under på permisjonsseddelen. Og der sto det at denne var en belønning for "besondere Leistungen an der Ostfront" og det viste seg flere

ganger som et godt hjelpemiddel under reisen.

Det stemmer med hva jeg før har skrevet at Brynstad gikk fram i Vestsekken som kompanifører for 9.komp. med 180 mann og kom tilbake med 20 isklumper, som han den gang uttalte det. At 9. og 10.komp. var slått sammen visste ikke jeg den gangen. Men det var jo prekær mangel på offiserer. Det var etter opplysninger jeg fikk 5 komp.sjefer på en dag for 9. hvorav to ikke engang kom fram til kompaniet. Det endte opp med K.Brynstad.

Det er hyggelig å se at Glosli er på banen. Navnet på komp.sjefen etter Spørle skal jeg prøve å få tak i nede i Flensburg. Etter det jeg husker så var han ikke særlig populær. Jeg er sikker på at Kutsch husker ham. Første gang jeg så Spørle etter at tilbaketrekingen fra Oranienbaum begynte, var etter at jeg passerte vegkrysset inn på "rollbahn" til Narva og senere en gang til da han sto på veien sammen med Lohmann i en landsby like øst for Opolje. Siden så ikke jeg noe til Spørle i 9.komp.

Du skriver at Glosli var i 4.troppen. Schw. Zug. Han vil da huske H.scha. Krauss som troppfører for denne troppen i 9.komp. i Auerbach og videre. I oppstillingen over regimentet står denne herren som fører for den tunge troppen i 10.komp. Han ble kalt for 200 % soldaten. Uhyggelig striks og trodde vel selv at han var den fødte utdanner; men frontsoldat var han ikke. Husker jeg ikke feil så nevnte Glosli for meg at han havnet i et straffekompani. Jeg mener å ha hørt at han falt da han sprang ut av en bunker som russerne kastet handgranater ned i. To som var i bunkeren overlevde. Vel, en hørte forskjellig.

Adressen til Fritz Withrig må jeg skaffe deg siden da, Skarlo er bortreist for tiden. Han er tilbake om en uke. Jeg vet bare at han bor i Halberstadt sydvest for Magdeburg i det tidligere DDR.

Når det gjelder Myhrvold så skal jeg nevne ham for Herbert Müller. Han ble jo selv hardt såret i kampene om Vestsekken den 26.02.44. Han treffer jeg i Flensburg.

Når det gjelder Eivind Syversen og Frank Sevaldsen så husker jeg korsene nede ved brokaret i Priekulen og det var bare disse to korsene. Det måtte da være folk fra 9.komp.som hadde begravet dem der. Kampene om Pferdekopfhøhe startet den 16.10.44 og varte til 27.10.44. Her var det ikke snakk om å få samlet sammen døde før etter at slaget var over. Kun sårede som kunne berges ble hentet ut når dette var mulig. Jeg husker at Karl Kutsch nevnte for meg at Syversen var forsvunnet og at russerne hadde vært inne i stillingene og sannsynligvis hentet ham. Noen dager etterpå ble han funnet bak stillingene. Han hadde vært hardt såret og sannsynligvis prøvd å komme seg bakover; men hadde blitt liggende. Grunnen til at de ble begravet sammen var sikkert at etter slaget ble de falne samlet ved bataljonsforbindelses plass til avhenting av de respektive kompanier og at de da ble begravet ved broen i Priekulen 1-200 m fra btl.forb.plass. Det var nok ikke noe reglement for at en som falt skulle graves, før en som falt senere. Det ble når det ble anledning til det.

Jeg har vasket hjernen flere ganger for å finne fram til den hollandske U.scha.Schuitema fra 9.komp. Jeg har benektet at det var hollendere i kompaniet etter at 3.stk. Rottenführere etterhvert forsvant. Men nå idag sa det pling i øverste etasje. Jeg hadde hele tia ment at denne mannen var tysker. Han var veldig rolig og ordknapp, stor og kraftig. Hans språkføring kunne når jeg idag tenker over det minne om hollansk aksent. Men jeg har aldri tenkt over at han var hollender. Dessuten visste jeg ikke navnet hans; selv om han var i 9.komp.helt siden Auerbach. Han falt på en forunderlig måte. Han sto å snakket med U.scha.

Hansen på en veistreking som var helt ben et par hundrede meter før den gikk gjennom stillingene og over til Ivan. Her skjøt Ivan titt og ofte forstyrrelsesild med et tungt maskingevær og forvillede kuler var ofte i luften i det strøket. Mens de to står der og prater en kort stunn får denne Uscha. Schuitema en slik villfarende i ryggen og inn i hjertet. Han falt død om med det samme. Jeg hadde selv opplevelsen av å bli tunghørt i lengere tid av en maskingeværssalve ved denne veien, mens jeg bar på en full ammunisjonskasse på 40-50 kg. En gikk jo ikke fram til de fremste utpostene uten å ta med ammunisjon. Tidsangivelsen her stemmer nok godt. Kan du skaffe meg en kopi av den nekrologen over Jan Shuitema i DF for 79.

Når det hos Knut Baardseth er opplysninger om at Jens Gran falt foran Berlin så er det opplysninger jeg har skaffet fram via Martin Bakken som jeg traff i amerikansk fangenskap i 1946. Jeg har jo derfor, på grunnlag av opplysninger jeg har fått av Karl Kutsch og Eivind Schrøder, om at det ikke var noen Jens Gran i 9.komp., da de kom til komp. ved og før Stettin, prøvd å finne en løsning på dette; men det ser ikke helt enkelt ut. Vi får la Jens Gran hvile i fred, hvor han enn måtte ha endt sin livsbane. Vi finner ikke folk idag som kan fortelle oss noe eksakt om dette. Skulle noen dukke opp vil han bli spurt. Etter som jeg forstår Knut Baardseth så var det vanskelige forhold etter kampene rundt Stargard og at det forekom stor spredning av troppene. Hvis ikke Jens Gran og Baldus ikke fikk tak i ammunisjon etter at jeg ble såret, så var det ikke mye å rutte med. Jeg har nevnt Schönfelde som mulig sted for at Gran falt; men det er jo bare en hypotese.

Mulighetene for at de er kommet bort fra kompaniet og blitt med andre enheter over Oder og på den måten dukket opp igjen etter Stettin, er jo mange. Det vil bli vanskelig å finne fram her uten at vi kan finne noen som var med akkurat der.

Når det gjelder Knut Baardseth så ble også han såret, for andre gang, med skudd i ryggen 4.-5.3.45 og kom i lasarett. Før det hadde han streifskudd i hodet og hadde hvit turban, da jeg var ved siden av ham i noen minutter foran Stargard.

Bildet av Jens Gran er vel et fra utdannelsesstia hvor det var fint å fotografer seg med skjermhue. Det var ikke vanlig at andre enn underoff. og off. hadde slike hodeplagg. Norling er ikke det en svensk advokat som bor i Spania? Så vidt jeg vet så har jeg fått en kopi av bildet fra deg. Jeg aner ikke hvor originalen skulle befinne seg.

Går det etter programmet så blir det tur til Narva og Kinderheimhøyden i juli. Knut Baardseth med familiemedlemmer skal dit hvis helsa holder og jeg blir med Lage Sørgaard fra 12.komp., Andreas Nilsson, Håkon Windingstad og meg. Kanskje blir jeg med i Baardseth sin bil hvis han drar. Det er et stort stevne på Kinderheimhøyden den 9.juli med deltakelse fra alle nasjoner som kjempet der under Tannenberglaget.

Kampene på Narvabruhodet gikk fra bruhodet ble opprettet i februar 44 til tilbaketrekningen fra Narva den 24.juli 44. For å stoppe russernes avskjæringsmanøver bak Narva ved Waivara, ble restene av reg.23 samlet og satt inn for å trykke inn Vestsekken men det lykkes ikke; men innsatsen var stor nok til foreløpig å forsinke det russiske forsøket på å nå Finskebukta ved Sillamäe. Jeg husker at divisjon Feldherrnhalle ble innsatt her; men var totalt oppbrukt etter 4 dager. Det gikk med uhyggelige mengder av soldater på begge sider. Etter denne innsatsen ble regimentet atter flyttet med sine rester til de stillingene de hadde før langs elven Narva og i sumpområdene sør for byen Narva. Der ble reg.23 til 24. juli til tilbaketrekningen fra Narva begynte. Bruhodet foran Narva ble holdt av

Niederlande og reg.24, Danmark. Fram til den 24.2.44 lå reg.23 på noen øyer i elven Narva og langs denne på vestsiden, utover i skogene og sumpene syd for jernbanen Johvi - Narva. Denne jernbanen var i bruk helt ut i juli 44 med endestasjon Suur-Soldino. Disse stillingene hadde reg.23. både før og etter kampene ved Vestsekken. Det var selvfølgelig trukket ut derfra den stunn kampene i Vestsekken pågikk. Det var jo ikke noen stor operasjon å flytte tilbake dit da det bare var et fåtall igjen av reg.23.

En som jeg har adr. til som var i 9./23 ; men som jeg ikke husker fra kompaniet er herr Ingo Tank, 2000 Hamburg 71, Ole Wischtwiet 27. Han ble hardt såret i Vestsekken. Det gikk ut over hodet. Men han er fullkommen klar i toppen. Jeg traff ham i Flensburg for 4 år siden. Sist var han ikke der. Jeg vet ikke om du har adressen til Arnulf Scherer, Lindenstrasse 5, 6757 Waldfischbach. Han var i 9./23 i Auerbach som utdanner, U.scha. Da han var siste sønn, så ble han overført til Führungshauptamt i Berlin. Derfra meldte han seg ut til tjeneste igjen ved fronten og kom tilbake til oss ved Priekulen. Han ble troppfører for en tropp med panserbetjening som ikke hadde panser lenger. Det var infanterister av første klasse. Han er en flott mann som nok vil svare deg hvis du skriver til ham. Han kommer sikkert til Flensburg i år. Når du skriver til disse karene så nevnt at du har forbindelse med Hanns-Heirich Lohmann. Det kan vel tenkes at noen vil ha betenkeligheter med å skrive om fortiden etter først 6 år i krig med påfølgende 7-10 år i russisk krigsfangenskap.

Nå får det være nok for denne gang. Jeg skal snart skrive igjen og fortsette besvarelsen av de papirer du har sendt meg. Dette blir jo lange regler.

Hjertelig hilsen

Trygve

Vedlegg: 1 foto.